

Kolsås Vel

Postboks 105, 1333 Kolsås
Org.nr. 915 129 420 – Konto: 1609.04.31696

Bærum Høyre
v/Gruppeleder Morten Skauge

Kolsås, 2. februar 2026

Eldreomsorg i Bærum – behov for helhet, forutsigbarhet og styring

Kolsås vel vil først få takke for et godt og konstruktivt møte 27. januar. Vi opplevde at Høyres gruppe stilte bredt, lyttet og tok våre innspill på alvor. Det setter vi pris på.

Dette brevet er ment som et supplement til tilbakemeldingene fra de øvrige vellene i Vestre Bærum. Vi ønsker ikke å gjenta deres beskrivelser, men heller bidra med noen utfyllende perspektiver som vi mener er viktige i det videre politiske arbeidet.

1. Det grunnleggende bildet er sammensatt – og må behandles som det

Slik vi leser kommunens åpne dokumenter og signaler, står Bærum kommune midt i en strukturendring i eldreomsorgen:

- færre institusjonsplasser
- sterkere vekt på hjemmebaserte tjenester
- større bruk av teknologi og mestringstenkning
- og samtidig betydelige økonomiske innstramminger

Isolert sett er ingen av disse grepene kontroversielle. Tvert imot er de i tråd med nasjonale føringer, blant annet “Leve hele livet” og “Bo trygt hjemme-reformen.” Se relevante linker:

- SSBs befolkningsframskrivninger:
<https://www.ssb.no/befolkning/befolkningsframskrivninger>
- Helse hos eldre i Norge (Folkehelse rapporten):
<https://www.fhi.no/he/fr/folkehelse rapporten/grupper/eldre/>
- Stortingsmelding 15 «Leve hele livet»
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-15-20172018/id2599850/>

Utfordringen oppstår når flere risikofylte endringer skjer parallelt, uten at det fremstår tydelig hvordan helheten skal ivaretas.

2. Tempo og rekkefølge er den kritiske faktoren

Fra et lokalsamfunnsperspektiv er ikke hovedspørsmålet *om* eldre skal bo hjemme lenger – men: hva som faktisk må være på plass før institusjonskapasitet bygges ned og dagtilbud fjernes fra store befolkningsgrupper.

Her opplever vi at det mangler tydelige politiske svar på:

- når hjemmetjenestene kan dokumenteres som tilstrekkelig robuste
- hvordan økt pårørendebelastning skal håndteres i praksis
- og hvilke mekanismer som finnes for å bremse eller korrigere kurs dersom kvaliteten faller

Dette handler mindre om enkelttiltak, og mer om styring og risikohåndtering. I så henseende ble vi overrasket over hvor raskt Bærum kommune bestemte seg for å legge ned Kolsås seniorsenter, da økonomien strammet seg til. Det ble opplyst i møtet at dette seniorsenteret hadde blant de laveste besøkstallene. Dette sier isolert ikke mye og er således vanskelig å legge til grunn for en kvalitativ vurdering om nedleggelse var riktig.

3. Fra «like tjenester» til likeverdige liv

I møtet ble det lagt vekt på at alle innbyggere skal ha rett til de samme tjenestene. Det er et viktig prinsipp.

Samtidig mener Kolsås vel at det er avgjørende å skille mellom:

- formell likhet i tjenestedefinisjoner, og
- reell likeverdighet i hverdagsliv, trygghet og verdighet

For eldre mennesker – særlig ved demens, funksjonsfall og tap av nettverk – betyr nærhet, gjenkjennelighet og tilgjengelighet ofte mer enn tjenestens navn eller organisatoriske plassering.

Dette perspektivet kommer tydelig frem i brevene fra de andre vellene, men vi ønsker å understreke at dette også er et kvalitativt styringsspørsmål, ikke bare et følelsesmessig anliggende.

Kommunebarometeret 2024 plasserer Bærum svært svakt på området pleie og omsorg. Kommunen ligger som nummer 237 av 357 kommuner i denne sektoren, etter å ha falt fra 194. plass året før. Kommunen omtaler selv denne plasseringen som et tydelig signal om at kvalitet og ressursbruk i pleie- og omsorgstjenestene ikke står i forhold til ambisjonene og nivået på ressursinnsatsen.

4. Geografi, demografi og bærekraft må sees i sammenheng

Vestre Bærum utgjør i praksis et område på størrelse med en mellomstor norsk by. Når:

- institusjonsplasser
- seniorsentre
- og andre lavterskeltilbud

forsvinner eller sentraliseres, oppstår det etter vår vurdering en systematisk sårbarhet – både for brukere og pårørende.

Vi savner derfor:

- en tydelig politisk forankret plan for Vestre Bærum som helhet
- og en redegjørelse for hvordan geografiske konsekvenser faktisk er vurdert

5. Et spørsmål om politisk ansvar – ikke administrativ gjennomføring

Kolsås vel opplever ikke at de utfordringene vi nå står overfor i eldreomsorgen først og fremst handler om enkeltvedtak eller administrativ gjennomføring.

Dette er i sin kjerne et politisk styringsspørsmål.

Det handler om:

- hvilke premisser som legges til grunn for omstillingen av eldreomsorgen
- hvilke minimumsnivåer for kapasitet, kvalitet og tilgjengelighet som anses som akseptable
- og hvordan kommunen sikrer at omleggingen skjer kontrollert, trinnvis og kunnskapsbasert,

med tydelige stoppunkter dersom kvaliteten ikke opprettholdes. Her mener vi Høyre, som styringsparti i Bærum, har et særlig ansvar.

En sentral del av dette ansvaret er aktiv og målbar tjenesteutvikling. Vi savner at kommunen tydeligere viser *hvordan* nye løsninger skal utvikles, testes, evalueres og skaleres – og hvordan dette kommuniseres til innbyggerne. Manglende synlig tjenesteutvikling bidrar etter vårt syn til usikkerhet og redusert tillit, særlig når endringene samtidig innebærer økt ansvar for den enkelte eldre og deres pårørende.

I denne sammenheng ønsker vi særlig å løfte frem følgende områder der vi mener kommunen – med politisk støtte – kan og bør være mer offensiv:

a) Tydelig grensesnitt mot frivilligheten

Frivillige organisasjoner kan spille en viktig rolle i å styrke livskvalitet, sosial deltakelse og forebygging blant eldre. Dette gjelder blant annet organisasjoner som Røde Kors, Nasjonalforeningen for folkehelsen, Frivilligsentraler, Pensjonistforbundet og lokale velforeninger.

For at frivilligheten skal kunne bidra på en bærekraftig måte, forutsetter det en aktiv og forutsigbar kommune som:

- involverer frivillige aktører tidlig
- deler planer og forventninger i god tid
- og legger til rette for samarbeid som et supplement til – ikke en erstatning for – kommunale tjenester

b) Pleielønn og støtte til familiebasert omsorg

Vi savner en tydelig vurdering av i hvilken grad kommunen kan bruke pleielønn og andre økonomiske virkemidler mer strategisk. For enkelte familier kan relativt begrenset økonomisk kompensasjon gjøre det mulig å yte daglig omsorg for eldre med dokumentert pleiebehov – kombinert med tydelig definerte avlastningsordninger.

Dette kan bidra til:

- mer stabile omsorgsløsninger for den enkelte
- redusert press på institusjonsplasser og korttidsopphold

- og økt fleksibilitet i et system som ellers risikerer å bli fragmentert.

c) Krav til utbyggere om aldersvennlige boliger

En grunnleggende forutsetning for at eldre skal kunne bo hjemme eller i nærmiljøet lenger, er tilgang på egnede boliger. Vi savner en tydelig strategi for hvordan kommunen vil øke tilbudet av aldersvennlige boliger i årene som kommer.

Vi stiller spørsmål ved i hvilken grad Bærum kommune vurderer å:

- stille krav til utbyggere om at en andel av nye boligprosjekter skal være universelt utformet og reelt egnet for eldre
- og bruke plan- og bygningsmyndigheten aktivt for å møte den demografiske utviklingen.

d) Langsiktig forvaltning av kommunens eiendommer

Vi har forståelse for at kommunen i perioder kan oppleve at enkelte bygg og botilbud har lavere bruk. Samtidig mener vi det er stor risiko knyttet til å selge unna slike eiendommer for å oppnå kortsiktige gevinster.

Med en kraftig økende andel eldre i befolkningen vil behovet for møteplasser, dagtilbud og lavterskeltilbud igjen melde seg. Når eiendommer som tidligere har hatt denne funksjonen selges, mister kommunen handlingsrom i fremtiden.

Vi etterlyser derfor en tydeligere strategi for om slike eiendommer heller bør:

- forvaltes langsiktig
- eventuelt legges inn i kommunale eiendomsselskaper (som KALK Eiendom AS),

slik at de kan tas i bruk igjen når behovet øker.

e) Offentlig–frivillig samarbeid (OFS)

Vi mener kommunen i større grad kan ta i bruk modeller for strukturert samarbeid med frivillige og ideelle aktører. Ett mulig grep er at kommunen stiller egnede lokaler til disposisjon og tar ansvar for drift og vedlikehold, mens frivillige organisasjoner leverer konkrete seniortilbud fra disse lokalene.

Ved å inngå tidsavgrensede, men forutsigbare avtaler om bruk av kommunal eiendomsmasse, kan frivillige aktører lettere planlegge langsiktig og bidra med stabile tilbud til eldre i lokalsamfunnene.

6. Våre spørsmål videre

På denne bakgrunn håper vi Høyre kan bidra til å tydeliggjøre:

- hvordan kommunen konkret vurderer samlet risiko i omleggingen av eldreomsorgen
- hvilke kvalitets- og kapasitetsindikatorer som faktisk følges over tid
- hvordan man vil sikre at reduksjon i institusjonsplasser ikke skjer før alternative løsninger er dokumentert tilstrekkelige
- og hvordan lokalsamfunnene involveres reelt i videre planlegging

Avslutning

Kolsås vel ønsker å være en konstruktiv og ansvarlig dialogpartner. Vårt mål er ikke å stoppe nødvendig utvikling, men å bidra til at endringene skjer på en måte som:

- er faglig forsvarlig
- politisk ansvarlig
- og oppleves trygg og forutsigbar for innbyggerne

Vi ser frem til videre dialog.

Med vennlig hilsen,
Kolsås vel

Henrik Nokhard
Leder

John Lyder
Styremedlem

Kopi til:

- Lommedalen Vel v/ leder Christine Måleng Trulsrud
- Bærums Verk Vel v/ leder Gudbrand Teigen
- Berger og Rykkin Vel, v/ leder Hans I. Holmen
- Skui Vel v/ leder Cecilie Rosenquist
- Arild Steen, styreleder Berger og Rykkinn Vel
- Gro Løken, styremedlem Berger og Rykkinn Vel